GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România și străinătate:

Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SE PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 262. *Lunĭ Marțĭ, 26 Noemvre (8 Decemvre.)* 1885.

Brașovŭ, 25 Noemvre 1885.

De când cu misiunea lui Khevenhüller încrederea în susținerea păcii s'a sdruncinatŭ și situațiunea esterióră a monarchiei nóstre pare a se agrava pe ḑi ce merge. In cercurile politice din Viena domnesce mare neliniște, care se oglindézǎ în următorulŭ importantŭ articulŭ de fondŭ alŭ ḑiarului „Neue treie Presse“ de Dumineсă, 6 Decemvre nou:

„Pe Ballplatz, în ministeriulŭ nostru de esterne, domnesce de câteva ḑile o viuă mișcare, vinŭ și se ducŭ, o mișcare care ne neliniștesce A sositŭ comitele Khevenhüller, negreșitŭ spre a raporta pe largŭ despre observările și impresiunile sale în Sêrbia, probabilŭ că și despre convorbirea sa cu prințulŭ Alexandru alŭ Bulgariei. Și ministrulŭ-președinte Tisza a apărutŭ făr' de veste în Viena, și cu tóte că comitele Taaffe, care va fi încâtva și elŭ interesatŭ la mersulŭ lucrurilorŭ în Orientŭ, petrece în Praga, prânḑesce la guvernatorulŭ și face studii practice asupra egalei îndreptățirĭ, visitândŭ în una și aceeașĭ sérǎ teatrulŭ germanŭ și cehicŭ, cu tóte acestea foile oficióse ungurescĭ nu ascundŭ, că călĕtoria lui Tisza stă în legătură cu situațiunea esteriórǎ și că a venitŭ la Viena spre a se informá temeinicŭ asupra ei.

„Intr'aceea nicĭ desmințirile cele mai hotărîte nu sunt în stare a nimici pe deplinŭ tóte faimele despre mĕsurile pregătitóre ale administrației de rĕsboiu, și chiar erĭ earășĭ s'a anunțatŭ de unŭ ḑiarŭ cehicŭ, care are conecsiunĭ cu guvernulŭ, că în Praga s'a ținutŭ o conferență a administrațiunilorŭ căilorŭ ferate, ca sĕ se înțelégă asupra planurilorŭ de transportare în casulŭ unei mobilisărĭ. Optimiștii ḑicŭ, că tóte astea se facŭ numai așa din întêmplare; pesimiștii însĕ sunt de părere, că cestiunea orientală cu tóte grozăviile ei s'a ivitŭ deja atuncĭ, când d-șóra Nedelia Stoianovŭ a sedusŭ în Filipopolŭ pe guvernatorulŭ Gavril-pașa ducêndu-lŭ cu sine într'o birjă, deși s'a fostŭ opusŭ unŭ momentŭ cu decență; dér oricâtŭ unii ar despreţuì, ear' ceilalțĭ arŭ esagerá aceste simptome, trebue sĕ mărturisésca omulŭ, că sunt neobicĭnuite și de natură a pune pe gândurĭ și pe nisce patrioțĭ mai puținŭ iritabilĭ.“

„Nicĭ nepreocupatulŭ privitorŭ nu va trece cu vederea, că evenimentele în Orientŭ au întratŭ într'unŭ stadiu, unde rĕsboiulŭ și pacea se atingŭ fórte tare de olaltă. Cu totŭ fiasculŭ conferenței din Constantinopolŭ, care avea sĕ restabilésca stările create de tractatulŭ de Berlinŭ, unanimitatea celorŭ trei împĕrăţii apare încă în afară nesguduită; dér mai puținŭ sigurŭ este, décă nesuccesulŭ acelei încercărĭ și decursulŭ neașteptatŭ alŭ rĕsboiului sêrbo-bulgarŭ n'a lăsatŭ cumva urme în interiorulŭ relațiunilorŭ reciproce ale împĕrățiilorŭ, și despre acésta se audŭ cele mai diferite presupunerĭ. Era încă dela începutŭ o enigmă, că Rusia ține așa de tare la tractatulŭ dela Berlinŭ, pentru a căruia distrugere Gorciacov era gata a încheia o alianță cu Francia și a purta rĕsboiu.“

„Ce, décă acésta nenaturală ținere de litera tractatului n'ar fi fostŭ decâtŭ unŭ mijlocŭ, spre a duce ad absurdum întregŭ tractatulŭ? Séu admițêndŭ, că politica de pace a d-lui Giers și dorința sa de-a legá totŭ mai strînsŭ relațiunile cu Germania și Austria, au fostŭ singurulŭ motivŭ alŭ atitudinei sale, ce ar fi décă mișcarea panslavistă, care s'a pornitŭ earășĭ cu putere în Rusia, ar covêrși acéstă politică leală și décă cei din Petersburg la regularea de nou a relațiunilorŭ în peninsulă arŭ preferì mai bine a se ține de tractatulŭ de San-Stefano decâtŭ de tractatulŭ de Berlinŭ? Nu aceea, că Rumelioții au sĕvêrșitŭ uniunea lorŭ cu Bulgaria, ci modulŭ cum au sĕvêrșit'o a produsŭ nemulțămirea Rusiei, acésta resultă din tóte enunciările rusescĭ, mai alesŭ din rĕspunsulŭ, ce l'a datŭ Țarulŭ în Copenhaga deputațiunei Rumeliei orientale. Deși rechiămarea oficerilorŭ rusescĭ din armata bulgară n'a fostŭ decâtŭ o pedépsă pentru neascultarea prințului Alexandru, totușĭ astăḑĭ, după ce Bulgarii au învinsŭ fără oficerii rusescĭ, nu se póte nega, că Rusia cu acésta șĭ-a riscatŭ mare parte din influința sa în Bulgaria. Óre nu le póte venì ușorŭ în minte celorŭ din Petersburg de-a restabili relațiunile de mai înainte ale protectoratului asupra Bulgariei pe altă cale, și nu este aprópe de mintea omului, că se vorŭ folosi spre scopulŭ acesta de negociările de pace sêrbo-bulgare?“

„Austria de altă parte nu póte renunța de bună voiă la posițiunea sa în Sêrbia dobêndita cu atâta greu. Prin acésta, ea nu numai că ar prejudecá viitórei sale politice orientale, ci ar amenința chiar posesiunea sa bosniacă; acésta ar puté sĕ dea nascere chiar și între vechile sale fruntarii unei mișcărĭ periculóse între Sêrbii ungurenĭ. Austria este silită, décă nu voiesce sĕ provóce în Sêrbia o politică anti-austriacă, de-a apĕra integritatea și interesele Sêrbiei. Misiunea lui Khevenhüller a doveditŭ, că comitele Kalnoky, cu tótă iubirea sa de pace și cu tóte nisuințele sale pronunțate de-a trăí în bună vecinătate cu Rusia, este consciu de acéstă problemă, Ce ușorŭ se póte întêmpla, ca într'o ḑi sĕ se împreune interesele bulgare cu cele rusescĭ și interesele sêrbescĭ cu cele austriace și sĕ se nască certe și frecărĭ, a cărorŭ aplanare și delăturare n'a fostŭ prevĕḑută nicĭ în Skiernievice nicĭ în Kremsier!“

„La aceste mai vine și schimbarea constelațiunei europene, ce-o vorŭ aduce-o probabilŭ alegerile în Anglia, unde érășĭ se arată pe firmamentŭ stéua lui Gladstone, cu tóte succesele netăgăduite ale lordului Salisbury. Inclinările lui Gladstone pentru Rusia suntŭ cunoscute și diplomația russă se va sci folosi de-o asemenea schimbare. Sunt dér destule cause, carĭ trebue sĕ îndemne pe ómenii de statŭ austriacĭ de-a lua în seriósă considerare situațiunea esteriórǎ și de-a se gândi la nisce posibilitățĭ, carĭ încă cu puținŭ înainte părĕu a fi fórte depărtate“.

Fóia vienesă speră, că totușĭ va fi încă cu putință o soluțiune pacĭnică a încurcăturei orientale. Numai décă Țarulŭ ar ceda curentului panslavistŭ și décă ar părăsi politica lui Giers, adoptândŭ p'aceea a comitelui Ignatiev, numai în acestŭ casŭ — ḑice numita fóiă — ar fi pacea europénă seriosŭ amenințată; „décă ar bate și ciasulŭ acesta nenorocitŭ, atuncĭ în adevĕrŭ alianța germano-austriacă ar avé sĕ trécă prin proba cea dintâi și cea mai grea, atuncĭ se va vedé, décă asigurările solemnele făcute înaintea delegațiunilorŭ în fie-care anŭ au fost întemeiate...“

Rĕsboiulŭ dintre Sêrbĭ și Bulgarĭ.

Belgradŭ, 4 Decemvre. De alaltăerĭ se observă o *activitate și mai mare* în transportarea de militarĭ și s'a cerutŭ direcțiunei călei ferate sĕ îmulțéscă trenurile militare. După calculŭlŭ sêrbescŭ, armata va numĕra, fără a treia chemare, 120,000 de ómenĭ.

Nișŭ, 4 Decemvre. La *Ak-Palanka* se află 42,000 ómenĭ. Dacă va începe rĕsboiulŭ, regele va da unŭ manifestŭ către națiune, în care va motiva continuarea rĕsboiului și va provoca națiunea sĕ facă totulŭ pentru a învinge.

Nișŭ, 4 Decemvre. Cunoscutulŭ luptătorŭ sêrbescŭ *Ljubibraticĭ*, însărcinatŭ de guvernŭ cu formarea unui corpŭ de voluntarĭ, a publicatŭ următorulŭ apelŭ: »La lupta Sêrbilorŭ! La luptă eroilorŭ! La noi, voi amicĭ ai Sêrbilorŭ! Celŭ ce are vitejiă și bunăvoință, grăbéscă sub stégulŭ regelui Milanŭ și alŭ sfintei patrie! La stégŭ voi fraților, eroilorŭ, ca sĕ dovedimŭ lumei, că suntemŭ fii demnĭ ai glorioșilorŭ noștri părințĭ, carĭ la cea dintêi chemare a trîmbiței de luptă grăbescŭ în luptă pentru sfânta causă a patriei, desprețuindŭ viéța. Susŭ la luptă frațilorŭ, eroilorŭ! Dumneḑeu și dreptatea sa suntŭ cu noi. Luptămŭ pentru celŭ mai scumpŭ giuvaerŭ, pentru partea de moștenire a patriei sêrbescĭ. La revedere în curêndŭ pe câmpulŭ de luptă, unde va lupta cu voi fratele vostru Mihailŭ Ljubibraticĭ, voivodŭ.«

Sofia, 4 Decemvre. Raportulŭ oficialŭ din Nișŭ, care declară, că unŭ despărțĕmêntŭ bulgarŭ a atacatŭ posițiunile sêrbescĭ dela Vlasina, este falsŭ; din contră comandantulŭ trupelorŭ bulgare dela Izvorŭ raportéză, că pichete sêrbescĭ au împușcatŭ asupra sentinelelorŭ bulgare.

Sofia, 4 Decemvre. A apărutŭ unŭ nou apelŭ către Macedonenĭ ca sĕ se adune sub stégurile Bulgariei. Au și sositŭ 500 de Macedonenĭ sub comanda căpitanului Sokoleff.

Filipopolŭ, 4 Decemvre. Representanții *Italiei*, *Austro-Ungariei* și *Rusiei* au informatŭ pe prefectulŭ Demetrov despre sosirea *comisarilorŭ turcescĭ* și l'au provocatŭ sĕ încunosciințeze despre acésta și despre hotărîrile conferinții poporațiunea. Prefectulŭ a rĕspunsŭ, că n'are instrucțiunĭ dela guvernulŭ sĕu și prin urmare nu póte lua notă despre sosirea comisarilorŭ turcĭ.

Belgradŭ, 4 Decemvre. Intre prisonierii bulgarĭ de aci se află trei *oficerĭ rușĭ* și totŭ atâția suboficerĭ.

Pirotŭ, 4 Decemvre. Prințulŭ Alexandru a rĕspunsŭ la telegrama dela 1 Decemvre a marelui Vizirŭ, că elŭ totŭ așa de puținŭ aḑĭ ca și mai nainte e îndreptățitŭ a decide asupra sórtei Rumeliei și asupra separării ei. Prințulŭ cere din nou sĕ s'amâne trimiterea comisarului la Filipopolŭ, până ce se va închea pacea.— Noua *manifestațiune a Țarului*, alŭ cărei cuprinsŭ încă nu e cunoscutŭ, a produsŭ mare efectŭ.

Cetinje, 4 Decemvre. La 24 luna trecută s'a ținutŭ în Rjeka, unde se află acum prințulŭ Nichita alŭ Muntenegrului, unŭ consiliu de rĕsboiu. Obiectulŭ deliberărilorŭ a fostŭ rĕsboiulŭ sêrbo-bulgarŭ. Consiliulŭ a fostŭ pentru Sêrbĭ și organulŭ prințului Nichița, »Glas Crnogorza“, ḑice că pe prințulŭ de Battenberg l'arŭ costa multŭ unŭ răsboiu de nimicire a Sêrbilorŭ. Muntenegru n'arŭ putea sta ca privitorŭ.

Londra, 4 Decemvre. „Daily Telegraph“ află din Petersburgŭ, că în cercurile Curții d'acolo se vorbesce, că în Rusia sudică se vorŭ concentra două séu trei corpurĭ de armată destinate eventualŭ pentru Bulgaria.

Viena, 5 Decemvre. Contele Khevenhüller a fostŭ chematŭ la prințulŭ de corónă Rudolfŭ. Audiența a duratŭ peste o oră. De aci s'a dusŭ la contele Kalnoky, cu care a vorbitŭ mai multŭ ca dóuĕ ore. Ministrulŭ-președinte Tisza a sositŭ erĭ sérǎ aci și aḑĭ fŭ primitŭ de Maiestatea Sa. De aci se duse la contele Kalnoky.

Cracovia, 5 Decemvre. *Guvernulŭ rusescŭ* a declaratŭ în fine, că e gata a *recunósce unirea* Rumeliei cu Bulgaria, și a hotărâtŭ sĕ o sprijinéscă cu tóte mijlócele de care dispune Rusia. Diplomații rușĭ din Constantinopolŭ și peste totŭ din peninsula balcanică au primitŭ însărcinarea sĕ nu se mai opună unirei, deórece poporulŭ bulgarŭ 'șĭ-a espiatŭ pasulŭ nelegalŭ cu sângele sĕu și liberatorulŭ sĕu Țarulŭ l'a ertatŭ. Ce privesce pe prințulŭ Alexandru, bravura sa l'a rehabilitatŭ în parte în ochii Țarului.

Berlinŭ, 5 Decemvre. Posițiunea lui Giers, ministrulŭ de esterne rusu, se consideră aci ca sdruncinată; succesorulŭ sĕu va fi Ignatieff.

Parisŭ, 5 Decemvre. Pórta a notificatŭ puterilorŭ, că numai ea, și nu prințulŭ Alexandru, are sĕ stabilésca condițiunile de armistițiu.

Nișŭ, 5 Decemvre. *Bulgarii* 'șĭ-au concentratŭ complectŭ trupele lorŭ la *Pirotŭ* și suntŭ provĕḑuțĭ cu munițiune destulă.

Belgradŭ, 5 Decemvre. Tótă ḑiua au circulatŭ aḑĭ sgomote, că *ostilitățile arŭ fi reînceputŭ*, deórece tractările parlamentarului sêrbŭ, *Milovanovicĭ*, n'aŭ avutŭ resul-

tatŭ. Din Ungaria, Sirmia și Bănatŭ sosescŭ tinerĭ, ca sĕ servéscă în corpulŭ voluntarilorŭ lui Ljubibraticĭ

Filipopolŭ, 5 Decemvre. In *Hasköi*, *Eski-Saghra* și *Hermanli* s'au ținutŭ marĭ *meetingurĭ*, *protestându-sĕ* în contra sosirii comisarilorŭ turcescĭ și în contra restabilirii regimului de mai nainte.

Petersburgŭ, 5 Decemvre. „Journal de St. Petersbourg" polemiséză cu „Pester Lloyd" și ḑice: Lămurirĭ leale arŭ fi mai bune decâtŭ recriminațiunĭ deșerte. Ḑiarulŭ găsesce naturalŭ, că fóia ungurécă recunósce, că popórele slave din Ungaria au și ele unŭ dreptŭ d'a li se lua în considerare aspirațiunile lorŭ naționale; pentru ce însĕ — întrébă „Journal"— acestŭ dreptŭ se proclamă numai când e vorba de luptă cu unŭ altŭ poporŭ slavŭ? Pressa din Austro-Ungaria ar face mai bine sĕ dea sfaturĭ de liniștire și înțelepciune la Belgradŭ și Nișŭ unde aḑĭ ea e ascultată.

Cattaro, 4 Decemvre. După scirĭ sosite din *Skutari* *supușii austro-ungarĭ* d'acolo suntŭ *strictŭ supravcghiațĭ* de câteva ḑile și Austriacii călĕtorĭ séu carĭ momentanŭ se oprescŭ acolo suntŭ supușĭ unui strictŭ controlŭ din partea autorităților turcescĭ.

Ianina, 5 Decemvre. *Trupele turcescĭ* din Epirŭ s'au așeḑatŭ la punctele importante dela granița grécă-epirotă astfelŭ: 1 batalionŭ s'a dirigeatŭ spre *Kumutzades*, trei batalióne spre *Hanopulos*, $^1/_2$ batalionŭ spre *Philippiadi*, $^1/_2$ batalionŭ spre *Strivina*, 1 batalionŭ și o bateriă de munte spre Lutos, 2 batalióne spre Elevtherochorio, despărțĕminte de câte 50 ómenĭ la podulŭ de peste *Arachthon* și în mânăstirea dela *Vlachernae*, la celălaltŭ capŭ alŭ podului. Afară de acestea se află 2 batalióne în *Salaktra* și vr'o 2,000 ómenĭ în *Prevesa*. Cu totulŭ vr'o 10,000 ómenĭ. In Ianina potŭ fi aḑĭ 7000 de ómenĭ, așa că numĕrulŭ totalŭ alŭ trupelorŭ în Epirŭ se ridică la 17—18,000 ómenĭ.

SCIRILE ḐILEI.

O telegramă din Clușiu adresată la 4 Decemvre n, către „Pester Lloyd" comunică: „In comuna Imbuzŭ, comitatulŭ Clușiului, Românii, sub pretextulŭ unei adunărĭ bisericescĭ, au vrutŭ sĕ țină o „întrunire secretă." Solgĕbirĕulŭ Mayr, primindŭ scire despre acéstă întrunire, a disolvat'o ca nefiindŭ anunțată. Au luatŭ parte 10 popĭ și 14 învĕțătorĭ." — Câtŭ de colo se vede, că telegrama e fabricată tendențiosŭ. Se vorŭ fi întrunitŭ ómenii în vre-o afacere scolară-bisericéscă, fără sĕ dea timbrulŭ de mare adunare, și „vitézulŭ" solgăbirĕu a găsitŭ că e „întrunire secretă." Mare comediă, „patriotică."

—0—

„Ellenzék" dela 5 Decemvre n. tractéză cestiunea renegațilorŭ. Elŭ susține, că nu suntŭ renegațĭ acei Românĭ pe carĭ pressa română îi timbréză de atarĭ pentrucă ei nicĭ nu 'șĭ-au părăsitŭ religiunea și nicĭ naționalitea nu șĭ-o négă, ci numai credința politica. Pressa romäna din ḑi în ḑi măresce numĕrulŭ renegaților. In lista acestora au întratŭ deja: Metropolitulŭ Mironŭ Romanŭ, dr. Iosifŭ Gall, Moldován Gergely, Petru Oprișŭ și încă vre-o șése orĭ póte și alții din comitatulŭ Timișului și alŭ Carașŭ-Severinului. Din ḑi în ḑi cresce numĕrulŭ acestorŭ „bunĭ patrioțĭ," din ḑi în ḑi se estinde „idea de statŭ maghiarŭ" și așa se vede, că nicĭ o presiune, nicĭ o intimidare nu-i abate din calea adevĕrului. Că ei suntŭ pe altă cale și au altă convingere nu aceea pe care o au agitatorii românĭ, acésta nu-i cualifică de renegațĭ. S'ar puté numi acestĭ bărbațĭ „mamelucĭ," „peciovicĭ valahĭ," dér nicĭ decum renegațĭ." — Dacă ai fi tăcutŭ, „Ellenzék-ule," ai fi rĕmasŭ celŭ puținŭ filosofŭ „patriotŭ." Sĕ feréscă Dumneḑeu, pe cum la feritŭ și până acum, pe poporulŭ românŭ de asemenea „bunĭ patrioțĭ," cari lucréză la calapodulŭ „ideii de statŭ maghiarŭ," séu pe românesce la maghiarisare.

—0—

Comitetulŭ societății de lectură „Petru Maiorŭ" a junimei române din Buda-pesta în ședința sa din 15 Noemvre reconstituindu-se, s'a alesŭ în următorulŭ modŭ: președinte d. Dr. Corneliu Diaconovich, vice-președinte Drd. în med. Emilŭ cav. de Pușcariu, secretarŭ Șerbanŭ de Voila, notarĭ Petru Corneanu și Antoniu Cotulŭ, cassarŭ Șandorŭ de Viștŭ, controlorŭ Georgiu Popŭ și bibliotecarŭ Ilie Precupașŭ, studențĭ în dreptŭ.

—0—

Interpelarea ce se va adresa guvernului românŭ în Cameră, cu privire la espulsiunile din Septemvre ale Românilorŭ transilvănenĭ va fi susținută de d. Mihailŭ Cogălniceanu.

—0—

„România Liberă" dă următórea scire: „O întrunire politică de intimĭ, convocată pentru Joi séra la d. Ionŭ Brătianu nu s'a pututŭ ținea, din causă că primulŭ ministru a trebuitŭ sĕ stea multŭ timpŭ la telegrafŭ. Scirĭ îngrijitóre din strĕinătate ar fi sositŭ în timpulŭ nopții.

—0—

Artista română Leria a fostŭ angagiată la opera din Kiew. »România Liberă« spune însĕ, că dacă i s'ar da 4000 lei pe luna Decemvre, ar consimți sĕ completeze stagiunea de trei lunĭ a „Operii române," afișată oficialŭ de direcția Teatrului Naționalŭ.

Intrunirea din sala Manu și espulsările.

La întrunirea partidei liberale opoziționale mai toțĭ vorbitorii au atinsŭ și cestiunea espulsărei Românilorŭ ardelenĭ. Credemŭ că va fi de interesŭ pentru cetitorii noștri a cunósce părerile corifeilorŭ opoziționei naționale-liberale în privința acésta.

D-lŭ Dumitru Brătianu ḑise în discursulŭ sĕu între altele:

»Regimulŭ de astăḑi face concesiunĭ peste concesiunĭ strĕinilorŭ ca sĕ dobândéscă sprijinulŭ lorŭ. Amŭ ajunsŭ astăḑĭ sĕ fimŭ multŭ mai josŭ de cum ne găsémŭ sub fosta suzeranitate a Porții. Tributulŭ ce plătémŭ Turciei era unŭ bagatelŭ pe lângă ceea ce ne costă continuele concesiunĭ făcute strĕinilorŭ. In privința independenței, nicĭ odată Pórta nu șĭ-a permisŭ sĕ ne céră sĕ espulsămŭ unŭ supusŭ Turcŭ, care luase armele în contra Turciei și venise sĕ se adăposteze pe pămêntul nostru. De vreme ce astăḑĭ, la unŭ gestŭ alŭ unui consulŭ strĕinŭ, amŭ vĕḑutŭ că s'au gonitŭ din țéră nu numai strĕinĭ, dér chiarŭ *Românĭ de ai nostri*. (Aplause prelungite.)

D-lŭ M. Cogălnicénu a ḑisŭ cu privire la espulsărĭ următórele:

„D-lorŭ, sunt omŭ de ordine, sunt omŭ de autoritate; eu mĭ-am pusŭ frânghia de gâtŭ ca sĕ scapŭ o situațiune. Nu predicŭ dér nicĭ disordinea, nicĭ impunitatea; dér nicĭ odată nu voiu primì séu sprijinì penalitatea surghiunului, a espulsiunilorŭ, a desțĕrărei Românilorŭ séu a celorŭ născuțĭ în acéstă țéră. In tinerețea mea am fostŭ smulsŭ din casa părintéscă pentru că am apĕratŭ orașulŭ Botoșenilorŭ în contra unui călugĕrŭ grecŭ, amŭ fostŭ închisŭ în mănăstirea Rîșca trei lunĭ; după aceea am trebuitŭ sĕ-mĭ lasŭ țéra nașterii mele! Ei bine, nu voescŭ ca copii mei sĕ aibă sórtea ce am avut'o eu în tinerețe! Când m'am pusŭ în luptă în contra Domnului Mihailŭ Sturza, nașulŭ meu, acésta a făcut'o indignatŭ și revoltatŭ de închiderea și desțĕrarea ce în Martie 1848 a rostitŭ în contra Românilorŭ carĭ s'au sculatŭ în contra lui. Surghiunirea tinerilorŭ la Măcinŭ, la Brussa și în alte locurĭ ale Turciei a adusŭ căderea lui! Da, câtŭ voiu trăi voiu protesta în contra espulsiunilorŭ de Românĭ, fiă ei născuțĭ și în de afară de statulŭ românŭ: voiu protesta în contra desțĕrărei de ómenĭ născuțĭ în țéră, supușĭ legilorŭ țĕrei, chiarŭ neavêndŭ drepturĭ politice; pentru că dela espulsarea celorŭ cu sânge românŭ în vinele lorŭ, a celorŭ născuțĭ în acéstă țéră, însĕ neavêndŭ drepturile politice, până la espulsarea celorŭ cu drepturĭ politice, chiarŭ a Românilorŭ născuțĭ pe țĕrmurile Dêmboviței și Bahluiului, în mânile unui ministru inconscientŭ nu este decâtŭ unŭ pasŭ! (Aplause.)

„Și Cuza Vodă a espulsatŭ din țéră. Dér a espulsatŭ pe popii carĭ veniseră dela Constantinopolŭ ca sĕ protesteze în contra secularisărei mănăstirilorŭ, în cărută de poștă elŭ i-a trimisŭ peste Dunăre! Cuza făcea politică personală țiindŭ susŭ drapelulŭ țĕrei și o singură dată Domnia Sa n'a umilitŭ țéra. Aduceți-vĕ aminte de rĕspunsulŭ ce elŭ adresà marelui Vizirŭ când acesta își permise de a-i face observațiunĭ asupra afacerilorŭ interióre ale țĕrei. Elŭ, în fața immixțiunei strĕine, uità că fusese colonelulŭ Cuza făcutŭ de Vogoride, își aduse numai aminte, că era alesulŭ a 5 milióne de Românĭ și respunse ministrului Sultanului cum se rĕspundea numai în timpulŭ lui Stefanŭ și Mihaiu (aplause).

D-lŭ C. Boerescu vorbindŭ de atitudinea guvernului față cu presa română ḑise între altele:

„Câtŭ de ușuratŭ s'ar simți D. I. Brătianu când Presa română s'ar reduce numai la douĕ sau trei jurnale guvernamentale, pe care de altminterĭ nu le cetesce și nicĭ n'are pentru ce sĕ le cetéscă! (Aplause). Și când domnilorŭ, se póte da presei și alte loviturĭ, primulŭ-ministru nu le neglijéză. Așa, décă printre redactorii principalĭ ai Presei se găsescŭ unii carĭ, deși Românĭ prin sângele lorŭ, mai Românĭ decâtŭ mulțĭ dintre colectiviștĭ (aplause,) nu au pututŭ dobândi recunóscerea cualității lorŭ de Românĭ, d. I. Brătianu se grăbesce a usa de puterile pe carĭ legea dela 1881 nu i le dă, și gonesce peste fruntariă pe șése Românĭ jurnaliștĭ!

Facŭ onóre d-lui prim-ministru sĕ credŭ, că causa unică care l'a determinatŭ sĕ comită acelŭ faptŭ odiosŭ, este numai dorința ce are de a respândi și în personalulŭ Presei terórea pe care a rĕspândit'o între camaraḑii sĕi de ministerŭ. Câtva timpŭ în urmă, d. I. Brătianu, din chiarŭ seninŭ, se légă de câțĭ-va Evrei născuțĭ în România și-'i gonesce peste fruntariă ca sĕ potoléscă impresiunea detestabilă ce făcuse isgonirea celorŭ șése Românĭ. (Aplause). D-sa crede negreșitŭ că poporulŭ românŭ este unŭ copilŭ pe care ilŭ póte înșela cu jucării (aplause.) Lucru ciudatŭ însĕ că și pe aceștĭ nuoi esilați i-a alesŭ de preferință dintre ḑiariștĭ, și între aceștia pe aceia mai alesŭ, carĭ l'au atacatŭ cu mai multă vigóre.

D-lŭ P. Grădișteanu ḑise cu privire la espulsărĭ:

«...Naționalŭ și liberalŭ este unŭ guvernŭ, care crede că póte sĕ vină și sĕ ia dela căminele lorŭ pe Românĭ și sĕ-i arunce peste frontieră, căcĭ *Românĭ suntŭ toțĭ aceia carĭ suntŭ născuțĭ Românĭ*, în orĭ ce unghiurĭ ale țĕrei fiă ea liberă séu neliberă. Constituțiunea o ḑice espresŭ (Aplause).

FOILETONŬ.

Povestea lui Pahonŭ

(de I. Popŭ Reteganulŭ.)

(Urmare.)

Șérpele sĕ întórse acasă, ér Pahonŭ îșĭ urmà drumulŭ prin țéra sobolilorŭ și a șórecilorŭ până acasă.

După ce ajunse dinaintea bordeiului, scóse mărgéua din șerparŭ și o ținù în mâna cea stângă, ér cu cea dréptă îșĭ făcù trei sfinte crucĭ și ḑise: așŭ vrea ca sĕ se facă în loculŭ bordeiului acestuia nisce curțĭ ca ale împĕratului! Și îndată se făcură curțĭ împĕrătescĭ în loculŭ bordeiului.

Acum se puseră pe traiu bunŭ, ce doreau, aceea li se împlinea. Și erau fericițĭ. Cânele umbla totŭ sărindŭ pre lângă Pahonŭ, mârtanulŭ totŭ torcea împrejurulŭ moșneagului, ér moșnégulŭ par'că se temea a se sui pe treptele curțilorŭ și sĕ șéḑă pe scaunele cele scumpe la mesele cele încărcate cu mâncărĭ și bĕuturĭ alese.

Odată, într'o séră după cină, ḑise moșnégulŭ către Pahonŭ: »Dragulŭ tatei, țĭ ar fi vremea sĕ te însorĭ, că Dómne, greu e fără femeiă la casa; unde nu-i femeiă în casă, casa e ca și pustiă, aibă omulŭ orĭ câte averĭ!« — „Bine, ḑise Pahonŭ, dumneata mergĭ mâne la împĕratulŭ și-i spune că eu vréu sĕ iau pe fata lui de soțiă.« — „O, Dómne, Dómne, ḑise moșnégulŭ, dér nu mai suntŭ ele fete, ci numai chiar la împĕratulŭ? Acela nu țĭ-o va da, numai în zadarŭ voiu călca calea și mi-oi răci cea gură; sĕ ne încercămŭ noroculŭ în alte părțĭ, dragulŭ tatei!« — »Apoi.... tată, dacă nu mergĭ sĕ-mĭ pețescĭ fata împĕratului, nu mĕ însorŭ.«

Ce era sĕ facă bietulŭ moșnégŭ? Ar merge...... sĕ teme că împĕratulŭ nu-ĭ va da fata; n'ar merge..... cum sĕ-șĭ lase feciorulŭ neînsuratŭ? Decĭ se gândesce: ce va da D-ḑeu, aceea va fi, și diminéța plecà spre curtea împărătéscă. Dacă ajunse la curte, îșĭ întocmesce ciupii cei de pĕrŭ, îșĭ neteḑesce mustățile și întrà la împĕratulŭ:

„Bună ḑiua, înălțate împĕrate!« — „Bună sĕ-țĭ fiă inima, moșule; dér ce veste ne aducĭ?« — »D'apoi înălțate împĕrate, sĕ nu-țĭ fiă lucru cu supĕrare, am venitŭ sĕ te rogŭ, dacă va fi cu voia lui Dumneḑeu, sĕ daĭ fata după feciorulŭ meu, după Pahonŭ.«

Impĕratulŭ sĕ uità lungŭ la moșnégŭ, apoi ḑise: »Glumescĭ, mĕi bĕtrânule? — »Ba nu glumescŭ, înălțate împĕrate.« — „Apoi dacă nu glumescĭ, mergĭ acasă și spune feciorului tĕu, că dacă va face până diminéță unŭ podŭ de aramă dela casa vóstră până la curțile mele, eu îi dau fata.«

Moșnégulŭ îșĭ ia rĕmasŭ bunŭ și merge supĕratŭ spre casă. Cum ilŭ vede Pahonŭ, ilŭ întrebà încă de departe: „Ei, da ce-i tată, fênŭ orĭ paie?" — »Mestecatu-i, dragulŭ tatei!« — „Da cum așa?" — »D'apoi étă, mi-a ḑisă că de vei face până diminéță unŭ podŭ de aramă dela, casa nóstră până la curțile lui, atuncĭ îțĭ dă fata, dacă nu — nu; care va sĕ ḑică, sĕ-țĭ pui pofta-n cui.« — »Adecă nu chiar așa, tată; eu gândescŭ că, de-mĭ ajută D-ḑeu, am sĕ-i facŭ podulŭ mai altcum de cum a poftitŭ.«

Și îndată ce înserà, scóse Pahonŭ mărgeaua din șerparŭ și-o luà în mâna stîngă, ér cu drépta îșĭ făcù trei sfinte crucĭ și ḑise: Voiu sĕ se facă unŭ podŭ de aramă de aicĭ până la curțile împĕratului. Și într'o minută podulŭ fù gata. Diminéța se plimba împĕratulŭ pe elŭ.

Acum merge moșnégulŭ la împĕratulŭ și ḑice; »Inălțate împĕrate, făcut'o feciorulŭ meu podulŭ după cum ai poruncitŭ?» — »Făcutŭ, moșule!« — »Așa dară acum îi dai fata?" — »Adecă nu înca, ci spune-i că de va face până mâne diminéță o apă de argintŭ dela voi până la noi și pe ea sĕ plutéscă corăbii de argintŭ, sĕ înóte pasĕrĭ de argintŭ, sĕ fiă în ea pescĭ de argintŭ, atuncĭ i-o dau, altcum nu.«

Și érășĭ merse moșnégulŭ acasă supĕratŭ. „Ei, da cum ți-a umblatŭ?« ilŭ întrebà Pahonŭ. — »Bine și nicĭ prea, rĕspunse bĕtrânulŭ; mĭ-a ḑisŭ împĕratulŭ că de vei face până diminéță o apă de argintŭ dela noi până la elŭ, și pe ea sĕ plutéscă corăbii de argintŭ și sĕ înnóte paserĭ de argintŭ, și sĕ pescuiască în ea pescĭ de argintŭ, sĕ tragĭ nădejdea fetei altcum puneți pofta'n cuiu." — »Numai atâta e, tată? Las' că va fi cum va vrea D-ḑeu.«

Și după ce înserà, scóse érășĭ mărgeaua, o puse în mâna cea stângă, ér cu drépta îșĭ făcù trei sfinte crucĭ și ḑise: Dorire-așŭ sĕ se facă de aicĭ până la împĕratulŭ o apă mare tótă de argintŭ și pe ea corăbii de argintŭ și pasĕrĭ de argintŭ, și pescĭ de argintŭ în ea. Și când gătà vorba, tóte fură gata. Diminéța pescarii împĕratului pescuiau la mrene de argintŭ. (Va urmá.)

»Legea de espulsare în contra străinilorŭ fără căpătâiu, carĭ turbură şi compromită statulŭ românŭ, séu legea infamă, lege de esilŭ cum nimenea, nicĭ unŭ momentŭ, când a votat'o nu a credutŭ s'o facă, astfelŭ a devenitŭ prin aplicaţiune legea care lovesce pe Românĭ (Aplause.)

SISTEMULŬ DENUNCIĂRILORŬ.

Rodna-vechiă, 25 Noemvre 1885.

Onorate d-le Redactorŭ! Nu trece o unică ḑi în care sĕ nu cetescĭ în ḑiarele nóstre acte nouĕ de nedreptate şi asuprire pentru românĭ; sĕ nu aflĭ dovedĭ de rea voinţă şi de persecuţiune formală; nu trece o ḑĭ fără a se înregistra mĕsurĭ drastice şi ne mai audite în alte state constituţionale, pe carĭ guvernulŭ unguresců şi organele lui le iau spre a ne amărĭ ḑilele şi a ne nimici esistenţa naţională, ér în specialŭ pentru a terorisa prin totŭ felulŭ de uneltirĭ ilegale. pe ómenii inteligenţĭ, carĭ în consciinţa causei nóstre sfinte, luptă legalŭ pentru recunóscerea drepturilorŭ ce ne competŭ şi nouĕ ca naţiune integrantă în stat spre a paralisa pe aceia carĭ în orĭ şi ce împrejurărĭ suntŭ Românĭ cu trupŭ cu sufletŭ şi carĭ preferindŭ interesele comune celorŭ private nu voescŭ a se face unelte órbe în mânile persecutătorilorŭ.

Casurĭ de aceste escepţionale se ivescŭ şi în ţinutulŭ nostru, cu deosebire de când Banffy-paşa stă în fruntea acestui comitatŭ. Aceste casurĭ suntŭ fórte dese în comuna nóstră, mai alesŭ unde s'au aşeḑatŭ câţĭ-va renegaţĭ, ómenĭ făr' de tactŭ făr' de cultură şi lipsiţĭ de judecată sănĕtósă.

Aceştia voindŭ a trece înaintea puternicilorŭ ḑilei de marĭ patrioţĭ, în tótă ḑiua denunţă când pe unulŭ când pe altulŭ dintre Românii inteligenţĭ din locŭ, séu directŭ ministrului séu paşei Banffy, descriindu-i ca pe nisce ómenĭ periculoşĭ statului, agitatorĭ, irredentiştĭ atc. În urma acestorŭ mârşave denunciărĭ organele superióre nejudecândŭ faptele şi fără a cerceta după adevĕrŭ şi prin asta a descoperi intenţiunile rĕutăcióse ale acestorŭ hidre, persecutéză pe cei denunţaţĭ fără milă.

Este cunoscutŭ on. publicŭ cetitorŭ casulŭ tristŭ alŭ d-lui Const. Popŭ. Acesta a căḑutŭ victimă neomenóselorŭ denunciărĭ şi astăḑĭ este privitŭ de întregŭ publiculŭ maghiarŭ. ca unŭ agitatorŭ »irredentistŭ", şi în urma agitărei continuĕ a renegaţilorŭ şi prin influinţa patronului lorŭ Banffy, a fostŭ condamnatŭ în a doua instanţă la tabla reg. la 6 sĕptĕmânĭ arestŭ şi 100 fl. amendă, resolvindu-i-se recursulŭ în acéstă instanţă în 10 ḑile, ce nu s'a mai pomenitŭ de când esistă tabla reg. Întregŭ casulŭ a fostŭ descrisŭ cu deamĕruntulŭ în »Gazeta Trans.« Nr. 112 şi 113 a. c.

Nu le-a fostŭ însĕ destulŭ veneticilorŭ şi celorŭ de o pânză cu ei nicĭ acéstă pedépsă barbară ci temĕndu-se că d-sa e în adevĕrŭ în comitetulŭ „irredentei«, după ce a fostŭ publicatŭ mai în tóte ḑiarele maghiare este spionatŭ într'unŭ modŭ ne mai auḑitŭ până acum nicĭ chiarŭ în Ungaria. Între altele voiu aminti urmâtorulŭ casŭ: Cu posta din 6 Nov. a. c. d. Popŭ primesce din mâna magistrului postalŭ din locŭ o epistolă adresată d-sale din partea fratelui sĕu, care ascultă silvicultura în Selmécz-bánya (Ungaria.) Dér ce sĕ veḑĭ? Epistola adresată lui era sub altă cuvertă cu următórea adresă: Sz. 412. — Bertercze Naszod megye, postahivatal (sigilŭ asupra cuvertei), Besztecze Nov. 1885 (sigilu.) Tekintetes m kir. posta hivatalnak. Hvtbol—O-Rodnán. În acéstă cuvertă era băgată epistola adresată d-lui Popŭ în limba maghiară, dér cu cuverta originală tăétă de 3 părţĭ, şi de sigurŭ şi epistola cetită, fără altă desluşire. Făcêndŭ întrebare direcţiunea postală din Sibiiu rĕspunde că epistola s'a desfăcutŭ de sine prin împachetare şi mutare din unŭ vagonŭ în altulŭ, ér oficiulŭ postalŭ din Bistriţă conformŭ ordinaţiunilorŭ în vigóre o a pachetatŭ oficiosŭ. La altŭ rĕspunsŭ nicĭ că te putéi aştepta, dér déců scrisórea s'a »desfăcutŭ de sine« între Pesta şi Cluşiu după cum ne spune, de ce s'a pachetatŭ numai în Bistriţă? Şi de ce nu s'a dasfăcutŭ de sine şi epistola deodată trimisă şi pe o cale venită, la adresa tatălui sĕu? Toţĭ câţĭ au vĕḑutŭ cuverta potŭ constata că a fostŭ tăiată cu cuţitulŭ. Dér ce sĕ facĭ? Unde sĕ apeleḑĭ? De unde sé cerĭ desluşire? şi unde sĕ ţi se facă dreptate? Se póte că pentru noi Românii esistă şi astăḑĭ cabinetulŭ negru (schwarzes cabinet), din timpulŭ absolutismului?

Totŭ prin uneltirile acelorŭ fiinţe degradate fŭ transferatŭ din Rodna d lŭ cancelistŭ judecătorescŭ *Ioanŭ Trifu*, tocmai pe pustele Ungariei la Nagy Kaló. Cine a mai auḑitŭ ca unŭ amploiatŭ reg. sĕ fiă strămutatŭ în 4 lunĭ de 2 ori. Nu este unŭ actŭ barbarŭ a trimite în timpŭ de érnă unŭ bărbatŭ cu 2 pruncĭ micĭ, care abia s'a aşeḑatŭ în Rodna de 3 lunĭ, tocmai dinsusŭ de Dobriţidŭ? Şi care póte fi causa acestei procederĭ crudele? Aceea că numitulŭ e Românŭ cum se cade, ér acestĭ renegaţĭ nu suferŭ lângă sine amploiaţĭ românĭ cu consciinţa demnităţii de omŭ şi de Românŭ. Totŭ dênşii au denunţatŭ pe d-lŭ jude reg. de cercŭ din locŭ, care încă are pĕcatulu a fi Românŭ, deşi afară de oficiu nu se amestecă de locŭ în politică, chiarŭ directŭ ministrului de justiţiă, timbrându-lŭ de antipatriotŭ, şi acusându-lŭ, că soţia d sale s'ar fi preumblatŭ în ḑiua de 24 Sept., cu calésca în modŭ demonstrativŭ pe stradele Rodnei, însoţită fiindŭ de d lŭ C. P., care în acéstă ḑi fŭ judecatŭ de tribunalulŭ din locŭ, şi că în séra aceea s'ar fi datŭ unŭ banchetŭ la care d lŭ C. P. a fostŭ decretatŭ de martirŭ. O infamiă mai mare şi o scornitură mai neruşinată ca acésta nu s'a auḑitŭ pe alte locurĭ. Totŭ aceştĭ nemernicĭ şĭ-au pusŭ carulŭ în petri ca sĕ scóţă cu forţa ca membru în congregaţiunea comitatensă unŭ mameluců de ai lorŭ, voindŭ prin 18 voturĭ adunate dela parveniţĭ, a paralisa vreo 2—300 de voturĭ din cerculŭ curatŭ românescŭ; acésta însĕ nesuccedându-le au făcutŭ protestŭ la marele romanofagŭ Banffy, spre a nimici alegerea legală. Nu este şi asta o cutezanţă nemai auḑită? (Va urma.)

INVITARE.

Reuniunea femeilorŭ române pentru ajutorarea vĕduvelorŭ sĕrace îşĭ va ţinea adunarea sa generală ordinariă în 30 Noemvre 1885 v. la 3 óre p. m. în sala de desemnŭ din edificiulŭ gimnasiului românŭ.

La acéstă adunare se invită domnele membre cu tótă onórea.

Braşovŭ, în 23 Noemvre 1885.

St. Iosifŭ, actuariu. *Susana Mureşanu m. p.* preşedintă.

ULTIME SCIRI.

Intr'o întrunire ţinută de maioritatea din camera română, s'a luatŭ hotărîrea ca sĕ róge pe d. Neculae Ionescu a'şĭ amâna interpelarea privitóre la conflictulŭ din peninsula balcanică, sub cuvêntŭ, că nu e momentulŭ oportunŭ a se divulgă corespondenţa diplomatică.

Din Berlin se telegrafiază „Independenţei române," că Împĕratulŭ Wilhelm a avutŭ mai multe syncope (leşinurĭ), Toţĭ membrii familiei imperiale au fostŭ chemaţĭ la palatŭ. Toţĭ suveranii şi şefii de statŭ au trimisŭ telegrame de condolenţă. Impĕratulŭ se află totŭ în aceeaşĭ stare. „Epoca" spune, că guvernulŭ românŭ ar fi primitŭ scirĭ fórte rele despre starea sănătăţii împĕratului.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.")

NIŞŬ, 7 Decemvre. — (Oficialŭ) Ambasadorulŭ de până acum în Roma, Franassovicĭ s'a numitŭ ministru de rĕsboiu; Horvatovicĭ comandantŭ alŭ armatei întrunite a Nişavei, loc. colonelŭ Milovanovicĭ şefŭ alŭ statului majorŭ generalŭ alŭ aceleia, Topalovicĭ şefŭ alŭ marelui statŭ majorŭ generalŭ.

BUCURESCI, 7 Decemvre. — Sgomotulŭ, că Rusia a cerutŭ sĕ tréců trupele rusescĭ prin România, este cu totulŭ neîntemeiatŭ.

MOSCVA, 7 Decemvre. — Teatrulŭ germanŭ „Paradisulŭ" a arsŭ în parte, înainte de representaţiune. Afară de sceuă şi foişorŭ totulŭ a fostŭ prefăcutŭ în cenuşă.

DIVERSE.

Cine trăesce mai multŭ? — Grădinarii, marinarii, şi pescarii ajungŭ în terminŭ mediu vêrsta de 58 de anĭ; după dênşii vinŭ brutarii, berarii şi măcelarii cu 54, lăcătuşii, ferarii 47, pantofarii şi croitorii 44, sculptorii, litografii, zeţuitorii 41; în fine lucrătorii cu ḑiua 32 de anĭ. — La negustorĭ, cifra variadă după felulŭ ocupaţiunei. — Clerulŭ se bucură de o cifră medie de 67 de anĭ, filologii şi profesorii ajungŭ vêrsta de 57, avocaţii 54, şi în fine doctorii 49 de anĭ. În generalŭ, ómenii însuraţĭ trăiescŭ mai multŭ ca cei becherĭ.

***

Unŭ scandalŭ la Petersburgŭ. — Se scrie din Petersburgŭ ḑiarului »l'Italie" următórele cu data de 21 Noemvre: Unŭ incidentŭ scandalosŭ şi care va sdrobi cariera mai multorŭ tinerĭ aparţinĕndŭ familielorŭ aristocrate ruse este obiectulŭ tuturorŭ conversaţiunilorŭ din societatea capitalei imperiului rusŭ. Iată faptele descoperite de ancheta făcută din ordinulŭ împĕratului: Acum câteva ḑile, mai mulţĭ oficerĭ, carĭ serviseră în regimentele gardei, erau întrunіţĭ cu mai mulţĭ amicĭ la unŭ banchetŭ, în restaurantulŭ Borel. Óspeţii, carĭ după cum se vede bĕuseră prea multŭ, refusară de a se despărţi la ora când după regulamentŭ trebuia sĕ se închidă restaurantulŭ. Comisarulŭ de poliţie nereuşindŭ sĕ-i facă sĕ înţelégă, comunică acésta prin telefonŭ generalului Gresser, guvernatorulŭ capitalei. Acesta, de şi suferindŭ, 'şĭ îmbrăcă uniforma şi se duse la birtŭ. Elŭ trebui sĕ pună sĕ se spargă uşile salonului unde óspeţii petreceu. Contele Scheremetieff, din regimentulŭ husarilorŭ din Grodno, se apropie îndată de generalŭ şi 'lŭ pălmui. Agenţii poliţienescĭ puseră mâna pe conte şi 'lŭ duseră la închisóre. Ceilalţĭ participanţĭ la acéstă scenă incalificabilă fură conduşĭ sub o bună escortă la corpulŭ de gardă. Impĕratulŭ 'şĭ-a manifestatŭ indignarea sa şi a hotărîtŭ o pedépsă aspră. Se ḑice că sórta desemnase pe contele Scheremetieff ca sĕ pălmuiască pe generalulŭ Gresser.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

O privire asupra trecutului şi presintelui Românilorŭ din opidulŭ Codlea.

(Urmare).

Evenimente din trecutulŭ opidului Codlea,

culese din memoriulŭ opidanŭ, din actele archivei comunei politice şi ale comunei bisericescĭ gr. or. din Codlea, precum şi din alte manuscripte vechĭ de diferiţĭ autorĭ.

An.

1234 şi 1252. Turcii şi Tătarii pustiiră prin focŭ întregŭ opidulŭ (orăşelulŭ.)

1335. Tătarii prefăcură în cenuşe întregŭ opidulŭ.

1421 şi 1432. Sultanulŭ Amuratŭ pustii din nou opidulŭ.

1530. Turcii érăşĭ pustiiră opidulŭ şi duseră mulţĭ ómenĭ în robiă.

1599. Mihailŭ, voivodulŭ României, nĕvăli în ţéra Bârsei cu o armată de 50.000 ómenĭ şi pustii şi Codlea prin sabiă şi focŭ.

1600. Noemvre 20. Moldovenii prefăcură întregŭ opidulŭ în cenuşe.

1601. Michailŭ Vodă érăşĭ pătrunse în ţéra Bârsei şi tractă arbitrarŭ.

1603 şi 1604. A fostŭ în Codlea şi în tótă Transilvania o pestilenţă de vite şi o fómete mare, încâtŭ ómenii în lipsă de vite, se prinseră la jugŭ sĕ are pămêntulŭ. Şi în Codlea mulţĭ ómenĭ din causa fómetei pentru o bucată de plăcintă (Honklig) au datŭ câte unŭ locŭ de arătatură. De atuncĭ se numesce o parte de câmpŭ la „plăcinta honclichiulŭ uscatŭ." Locurĭ cumpĕrate cu câte o plăcintă.

1605. Voivodulŭ României Simionŭ la 9 Iulie se aşeḑă în apropierea Codlei cu armata sa, pretinse 13 boi şi făcŭ şi alte daune.

1612. Marte în 12. Principele Gavrilŭ Batori ocupă castelulŭ bisericei evang. pre lângă învoire, dându-şĭ parola, că nu va strica nimicŭ. Elŭ însĕ, îndată celŭ ocupă, demândă, ca toţĭ apĕrătorii castelului, 32 la numĕrŭ, braşovenĭ şi câţiva studenţĭ, între Christianŭ şi Rêşnovŭ sĕ se tragă de vii în ţepe.

1632. Nisce canţeliştĭ ai Principelui Racoţi carĭ cumpĕrândŭ cai din România se întorceu îndĕrĕtŭ şi staţionândŭ în lunca Rosaliilorŭ în Codlea, voindŭ a fi bine tractaţĭ au cerutŭ dela soţiă funogiului Georg Kolw, sĕ le dea şi salată, dênsa însĕ le arătă dosulŭ, din care causă ei sĕ şi supĕrară. Ei cerură sĕ le dea paie de aşternutŭ, şi fiindcă nu erau de prisosŭ, funogeasa le dete fĕnŭ muceḑitŭ, ei însĕ nu se mulţămiră şi se suiră sĕ descopere şura. Funogiasa le trase scara de pe şură josŭ şi căḑură toţĭ. Făcêndŭ larmă mare servitorulŭ funogiului dete semnalŭ prin clopotŭ şi totŭ oraşulŭ se pune în mişcare cu lăstare şi lemne, rĕmânêndŭ mulţĭ răniţĭ şi morţĭ. Incidentulŭ acesta nu se putŭ aplana, până ce judeţulŭ Braşovului ca consiliarŭ secretŭ alŭ principelui interveni spre graţiarea culpabililorŭ. Principele George Racoţi pedepsi opidulŭ cu 600 Talerĭ. Şi fiindcă nu îi putea rĕspunde îndată, s'a împrumutatŭ la Braşovenĭ dându-le cauţiune o bucată de pădure de fagŭ (Hamaradea tulbure şi dealulŭ negru) spre a o folosi până ce vorŭ putea plăti datoria.

1658. Turcii, Tătarii şi Românii din România nĕvăliră din nou în ţéra Bârsei, şi prădară mai tóte satele şi oraşele, apropiându-se şi de Codlea. Judeţulŭ Tarenz Hanes, după ce toţĭ ceilalţĭ se închiseră în Castelŭ se duse în castrele turcescĭ dintre Ghimbavŭ şi Cristianŭ, ca sĕ róge pe Vizirulŭ se cruţe oraşulŭ, şi îmbrăcatŭ sĕrbătoresce, têrêndu-se pe josŭ făcêndu-i mĕtănii şi presentându-i unŭ carŭ încărcatŭ cu de ale mâncării, trasŭ de 4 boi, sĕ rógă ca sĕ-i cruţe. Vizirulŭ le rĕspunse, că „dacă le vorŭ da de bună voiă tóte vitele, îi va cruţa.« La acésta se învoiră toţĭ. Intr'acésta mulţĭ se retraseră de frică în pădure cu vite cu totŭ, inimicii pĕtrunseră şi pe acolo, şi prefăcêndu-se ca şi când arŭ fi rudenii celorŭ ascunşĭ în pădure, începură a striga: „Piter, Andreas, Hanes, Trinchen, Encen, Morcen, veniţĭ acasă că s'au dusŭ inimicii,« incercândŭ a-i înşela. Intr'aceea comandanţii Româniloŭ asigurându-i, că vorŭ avea pace le pretindeau sume de banĭ. Dér pe lângă tóte acestea, când se retraseră din oraşŭ în mai multe părţĭ ale oraşului începŭ a arde.

1660. Colera grasă tótă véra, şi muriră preste 750 de persóne.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 5 Decemvre st. n. 1885

Rentă de aurŭ 4%	97 90
Rentă de hârtiă 5%	89 80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108 75
Bonurĭ rurale ungare	103 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 05
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103.00
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 00
Bonurĭ rurale transilvane	103 00
Bonurĭ croato-slavone	102
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.60
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119 00
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122 10
Renta de hărtiă austriacă	82 20
Renta de arg. austr.	82 65
Renta de aurŭ austr.	108 75
Losurile din 1860	139 70
Acțiunile băncei austro-ungare	873 —
Act. băncei de creditŭ ung.	28?.50
Act. băncei de creditŭ austr.	286.40
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 97
Napoleon-d'orĭ	9 98
Mărcĭ 100 împ. germ.	61 79
Londra 10 Livres sterlinge	125.70

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 23 Noemvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd
Renta română (5%)	86	87
Renta rom. amort. (5%)	91	92½
» convert. (6%)	83	84
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	29	31
Credit fonc. rural (7%)	101	102
» „ „ (5%)	84½	85½
» » urban (7%)	96½	98
» » » (6%)	—	—
» » » (5%)	80	81
Banca națională a României	1070	1090
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Națională		
Aurŭ	15.½	17¾
Bancnote austriace contra aurŭ	2,00	2.03

Cursulu pieței Brașovu

din 7 Decemvre st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8 50	Vênd.	8 54
Argint românesc	»	8.45	»	8.50
Napoleon-d'orĭ	»	9.94	»	9.98
Lire turcescĭ	»	11.25	»	11.36
Imperialĭ	»	11.20	»	11 30
Galbenĭ	»	5.95	»	5.98
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.50	»	123.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.

Anunțămŭ acelorŭ onorațĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecțiunea completă.

Otelŭ nou în Brașovŭ.

Otelŭ nou în Brașovŭ.

Otelŭ nou în Brașovŭ.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.